

[Rimstad.]

Disse tre synspunkter er: den juridiske stilling, den historisk-videnskabelige baggrund og den personligt eller nationalt betonedede følelsesmæssige indstilling.

Jeg vil gerne på mit partis vegne — og vi er som bekendt modstandere af en udlevering efter at have foretaget indgående undersøgelser på de tre nævnte områder — sige nogle ord om disse tre synspunkter.

Den juridiske stilling er jo først og fremmest karakteriseret ved, at det fra alle sider er erkendt, også i Island, at Danmark er i sin fulde juridiske ret som besidder af denne videnskabelige og nationale skat. Skrifterne er på dansk initiativ bevaret fra tilintetgørelse ved indsamlinger baseret på frivillige overdragelser eller indkøb. Om det juridiske ejerforhold behøver man derfor ikke nogen lang diskussion. Håndskrifterne ejes i dag af Den arnamagnæanske Stiftelse.

Den komplicerede jura kommer først ind i billedet, når det spørgsmål rejses, om staten under protest fra ejeren kan berøve denne op til de ni tiendedele af de pågældende værdier og disponere over disse efter eget tarv. Vort parti er af den anskuelse, at det kan staten ikke, ikke uden at der kommer til at foreligge ekspropriation, og vi støttes her af et klart flertal af de juridiske professorer ved Københavns universitet, mens det juridiske fakultet i Århus er delt i 3 grupper, hvoraf en større gruppe støtter vore synspunkter, en mindre går imod, mens en tredje gruppe nærmest indtager standpunktet: stemmer ikke. Jeg har set, at denne tredje gruppe er blevet taget til indtægt for regeringens standpunkt, hvilket vi finder er en klar fordrejning af det demokratiske flertalsprincip, medmindre vi nu overalt skal fastslå den praksis, som blev fulgt ved folkeafstemningen forleden dag: at stemmer, der bliver hjemme under afstemningen, der indtager holdningen: stemmer ikke, altid skal medregnes som ja-stemmer til et regeringsforslag. Vi vil imidlertid fra vor side advare så kraftigt som muligt mod at knæsette en sådan metode, som ikke kan karakteriseres på anden måde end som et flosset folkestyre.

Når forholdene ligger således, at et flertal af landets juridiske sagkundskab siger ekspropriation, vil det være nødvendigt at undersøge, om grundlovens betingelser for

en sådan er til stede i dette tilfælde, og det er de ikke, for § 73, stk. 1, i grundloven kræver, at betingelsen for, at nogen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, er, at almenvellet kræver dette; og da forhåbentlig ingen, der her er til stede, vil hævde, at almenvellet kræver, at vi forærer noget bort, der ikke tilhører os, vil en endelig juridisk afgørelse gående ud på, at det er ekspropriation, umuliggøre en viderebeholdning af den højtærede undervisningsministers ønsker i dette tilfælde. Da sagen stiller sig således, da det drejer sig om ekspropriation eller ikke-ekspropriation, må vort parti af hensyn til spørgsmålets alvorlige principielle konsekvenser kræve, at dette spørgsmål afgøres af højestetret, før viderebehandling af forslaget finder sted.

I øvrigt er dette standpunkt helt på linje med vort program, hvori det siges, at domstolene skal have ret til at afgøre, om en beslutning taget af folketinget er i overensstemmelse med grundloven. Dette punkt, som det har været forhenværende statsminister Knud Kristensens udtrykkelige ønske at få indført som en grundpille i vort partis politiske opfattelse, er mange gange af vore modstandere blevet betegnet som overflødig. Den foreliggende sag viser nødvendigheden af de af Knud Kristensen ønskede rene linjer, en nødvendighed, som bl. a. folketingets værdighed her kræver.

Det andet synspunkt, hvorfra denne sag bør ses, når en afgørelse skal træffes, er det historisk-videnskabelige. Det drejer sig her først og fremmest om fortsættelsen af det videnskabelige arbejde, som foregår i Den arnamagnæanske Stiftelse, og som indtil nu har vundet så stor international anerkendelse. En deling af håndskrifterne vil slå dette arbejde helt i stykker, da det ikke, således som det tidligere her i salen er påstået, kan udføres på grundlag af fotokopier. For enhver, som er blot lidt inde i dette forskningsarbejde, og som derigennem kan vurdere dets betydning, vil denne pris, at arbejdet skal vanskeliggøres i så høj en grad, at det faktisk bliver umuliggjort, være alt for høj for at imødekomme en så slet begrundet og følelsesbetonet handling som den, den højtærede undervisningsminister her er i færd med at foretage sig — af grunde, man er henvist til at gisne om, fordi man i denne sag ikke har fået bare